

Nr 91.

Av herr **Johansson, Johan Peter**, och fröken **Hesselgren**, om
*provisorisk avlösningsförbättring åt särskilda lärare i slöjd
och hushållsgöromål vid folk- och småskolor m. m.*

Med anledning av vissa vid 1930 års riksdag väckta motioner angående provisorisk avlösningsförbättring åt vissa fast anställda övningslärare i manlig och kvinnlig slöjd samt hushållsgöromål anförde riksdagen i sin skrivelse nr 8 A under punkt 181 bland annat följande:

»Riksdagen finner visserligen att, såvitt angår de fast anställda övningslärarna ävensom de andra övningslärare, vilka icke innehava denna sin befattning vid sidan av folkskollärartjänst, de av motionärerna gjorda yrkandena ej kunna fränkännas berättigande. Då emellertid ett bifall till dessa yrkanden förutsätter, att ett mera ingående utredningsmaterial står till buds än det, varöver utskottet kunnat förfoga, finner sig riksdagen icke kunna på grundval av motionerna förorda någon åtgärd i saken men förutsätter, att spörsmålet skall ägnas tillbörlig uppmärksamhet från Eders Kungl. Maj:ts sida.»

Genom beslut den 9 maj 1930 anbefalldes Kungl. Maj:t skolöverstyrelsen att verkställa utredning i frågan. Den på grund härav gjorda utredningen återgives under punkt 217 i 1931 års statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, och mynnar ut i en hemställan, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att besluta, att till särskilda lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor eller därmed jämförlig läroanstalt måtte utgå provisorisk avlösningsförbättring på sätt i förslaget närmare angivits. Skolöverstyrelsen beräknar anslagsbehovet till 155,000 kronor.

Föredragande departementschefen har icke ansett sig kunna förorda, att förslag i ärendet förelades riksdagen. Utom statsfinansiella skäl anför departementschefen, i likhet med statskontoret, såsom motivering för sin avvisande hållning, att, då 1928 års lönekommitté framlagt förslag till lönereglering för bland annat här ifrågavarande läraregrupper, provisorisk avlösningsförbättring ej borde medgivas åt dem, innan kommittéförslaget blivit av statsmakterna prövat. Uppgiften att 1928 års lönekommittés förslag avsåg lönereglering även för här ifrågavarande läraregrupper är emellertid ej riktig. I kommitténs betänkande (statens offentliga utredningar 1930:20 s. 181) heter det härom följande:

»Till kommittén har genom remiss överlämnats en framställning från slöjd-
lärarnas riksförbund angående löne-, tjänste- och pensionsreglering för manlig
facklärare i slöjd vid folkskola. Skolöverstyrelsen, till vilken ärendet varit hän-

skjutet, har framhillit, att framställningen endast vore en del av den större frågan om avlöning och statsbidrag till avlöning för olika grupper av övningslärare vid folkskolor m. fl. läroanstalter samt att frågan borde göras till föremål för särskild utredning. Kommittén har övervägt lämpligheten och möjligheten av en sådan utredning och har därvid ansett, att den inom ramen av sitt löneregeringsuppdrag, med utredningar av huvudsakligen löneteknisk art, icke lämpligen kunde utföra den åsyftade utredningen, som berör spörsmål mera av pedagogisk och organisatorisk än av löneregerings natur. Till överstyrelsens mening, att sådan utredning bör åvägabringas, ansluter sig kommittén och delar uppfattningen, att denna utredning bör utsträckas till även andra övningslärare än slöjdlärare. Kommittén anser, att utredningen snarast möjligt bör komma till stånd.»

Härtill kommer, att, om lönekommittén föreslagit en förbättring av nämnda lärares avlöning, detta förhållande ej rimligen kunde anföras som skäl *mot* en provisorisk avlöningsförbättring under den tid som förgick, till dess att statsmakterna kunde taga ställning till en definitiv löneroglering. Slutligen kan tilläggas, att starka skäl *för* en sådan avlöningsförbättring ha förebragts såväl i de ovannämnda motionerna vid 1930 års riksdag som i skolöverstyrelsens utredning.

Vad den ekonomiska sidan av saken beträffar, vilja vi anföra följande. Enligt de under sagda punkt i bilagan till statsverkspropositionen lämnade uppgifterna uppkom under sistförflutna budgetår på extra förslagsanslaget till provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor en besparing på 525,000 kronor 91 öre. Då detta anslag likväl uppförts med oförändrat belopp i budgetförslaget för 1931/1932, torde — även om hänsyn toges till de av skolöverstyrelsen och departementschefen anförda skälen för ett högre anslag än som motiveras av medelåtgången under 1929/1930 — nämnda anslag dock kunna beräknas bliva tillräckligt för provisorisk avlöningsförbättring även åt lärare i slöjd och hushållsgöromål.

Med hänvisning till vad vi sålunda anført och till den ovannämnda utredningen få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att ur extra reservationsanslaget till provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor må för budgetåret 1931/1932 utgå provisorisk avlöningsförbättring även till särskilda lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt på de villkor och med de belopp, som finnas angivna i det av skolöverstyrelsen avgivna förslag, för vilket redogörelse lämnats under punkt 217 i bilaga till 1931 års statsverksproposition, åttonde huvudtiteln.

Stockholm den 22 januari 1931.

J. P. Johansson.

Kerstin Hesselgren.